Lisbeth Henricsson: Tal på Folk och Fred

Talare	Datum	Plats
Lisbeth Henricsson Doktor i psykologi	18 januari 2025	Sälen

Miljoner människor i världen lider av fattigdom, undernäring eller svält, och sjukdomar de inte får någon vård för, saknar beboeliga hus och rimliga sanitära förhållanden. Tänk vilka livsmöjligheter alla dessa miljarder som nu går till vapen och massförstörelse i stället skulle kunna skapa!

Det finns två ödesfrågor som även alla i Sverige, Norden ja hela världen kan drabbas av och det är att klimatet kollapsar eller att ett 3:e världskrig med kärnvapen bryter ut.

Så vi behöver arbeta både för att stoppa klimatförstörelsen och för att stoppa alla krigsförberedelser och helt undanröja kärnvapenhotet. Bara så kan vi rädda vår planet och värna freden.

Själv har jag varit politiskt aktiv hela mitt vuxna liv. Jag stödjer eller arbetar aktivt i olika rörelser och organisationer förutom vårt eget nätverk ”Folk mot DCA-för fred, demokrati och klimaträttvisa”, även i Svenska Freds, Fred och klimaträttvisa, ARV-Aktionsgruppen Rädda Vättern, SNF, Klimatriksdagen och Solidaritet.

Nyss avslutade Folk och Försvar sin årliga konferens i Sälen där vår statsminister uttryckte ”Vi är inte i
KRIG, men vi är heller inte i FRED! Vad är det för dumheter? Vi borde väl ha en regering och en Riksdag som samfällt sade: ”Sverige är ett land som är i fred och har varit i fred i mer än 200 år. Därför ska vi nu stoppa kärnvapen, börja nedrusta, lämna Nato och DCA-avtalet så snabbt som möjligt och åter bli alliansfria!” Vilken ljuv musik det hade varit!

Högljudd oemotsagd krigsretorik

Men på Folk och Försvar i veckan ekade krigsretoriken istället högljutt och i

princip utan att bli motsagd! Och krigsförberedelserna med USA och Nato i spetsen har nu fått med sig Riksdagens alla 8 partier på en helt orimlig militär upprustning på minst 138 miljarder nästa år. En del beräkningar visar på över 160 miljarder. Och fler aviseras redan nu. Till dessa miljarder kan läggas de cirka 100 miljarder som Sverige till och med 2025 satsat framför allt på vapen till fortsatt krig i Ukraina. Vapensmedjornas ägare runt om i världen gnuggar händerna av tillfredsställelse.

Oppositionsledaren Magdalena Andersson hade tyvärr heller inga invändningar mot den enorma militära upprustningen utan meddelar att: ”Vi socialdemokrater är beredda att satsa det som krävs i det säkerhetsläge vi har”. Glömda tycks Alva Myrdals, Olof Palmes, Anna Linds med fleras ihärdiga kamp för fred i en kärnvapenfri värld.

Samtidigt går vården, skolan och omsorgen redan på knäna i Sverige. Många regioner har stora underskott och tvingas skära ner, personal sägs upp, och vårdköerna blir allt längre. Missnöjet växer bland befolkningen och risken är stor att populistiska högerkrafter – med enkla men ofinansierade lösningar- lovar vitt och brett och vinner mark och hotar våra demokratier.

Vi behöver fler fredsavtal och fredsfördrag

David Swanson, ledare för World Beyond War, uttrycker att ”vi måste lära oss läxan att planer för krig ger oss nya krig, och säger vidare att om Nato i strid mot både givna och skrivna löften fortsätter expandera missilbaser runt Rysslands alla gränser är det att provocera fram krig.

Vi behöver i stället fler fredsavtal och fredsfördrag. Av nu befintliga 18 stora människorättsfördrag har Ryssland anslutit sig till 11 men USA enbart till 5! Och ingen av dem stöder FN-förbudet mot kärnvapen eller icke-spridningsavtalet av kärnvapen!

Sverige har inte heller ratificerat kärnvapenavtalet men både förra S-regeringens försvarsminister, såväl som nuvarande försvarsminister har ändå båda uttalat att det inte finns någon risk för kärnvapen, men nu har de tvingats vara lite ärligare och säga att medlemskapet i Nato inte alls kan utesluta kärnvapen! Ändå låtsas den politiska majoriteten fortfarande att kärnvapen är en icke-fråga, trots att vi vet placering av kärnvapen i strid mot icke-spridningsavtalet redan nu kan

ursäktas i flera andra länder med att de är medlemmar i Nato eller att basen nu är amerikanskt territorium!

Som David Swanson också uttrycker, så är det ett faktum att ingenting någonsin rättfärdigar ett krig, och ingenting någonsin rättfärdigar förberedelser för krig. Så alla dessa amerikanska militärbaser runt om i världen, med vapen, fartyg, bombplan och personal som gör krig möjligt – gör skada redan av att de finns – med ökade miljöfarliga utsläpp och skador på människor, miljö och natur.
Krigsförberedelser, liksom krig är främsta hindret för internationellt samarbete om miljön, om sjukdomar, om fattigdom och hemlöshet.

Alla nya Nato-övningar, även uppe i de fjällnära ömtåliga skogarna och renbetesmarkerna, liksom redan tillåtna ökade flygningar och övningar över vår största dricksvattentäkt Vättern liksom andra viktiga naturområden och försämringar av miljöbalken visar med all tydlighet den totala ignoransen för omsorg om människor och miljö!

En medial hjärntvätt inför besluten i Sverige

Utan någon möjlighet till folklig insyn och debatt hastade förra S-regeringen in sin ansökan om svenskt medlemskap i Nato. Turerna i vårt land blev ju många på grund av att Turkiet och Ungern ville få igenom svenska eftergifter. Svenska folket fick däremot inte komma till tals. Desto oftare fick företrädarna för Försvarsmakten och ja-sägarpartierna komma till tals.

Vi och vårt folk har utsatts för en medial hjärntvätt av tidigare aldrig skådat slag. Och den pågår fortfarande. För våra dagstidningar i Sverige, oberoende av politisk färg, ägs numera nästan alla av 4 stora bolag eller koncerner. Borta är mycket av den grävande journalistiken. Även public service låter nästan enbart krigsretorikerna fylla rutan. Samtidigt antas nya lagar där kritiska medborgare lättare kan skyllas för spioneri eller att störa den ”allmänna ordningen”. Vi får inte fritt kritisera länder vi har militära avtal med, det vill särskilt säga USA och Nato. Så ökar tystnaden ytterligare. Och folket blir svårare att få med oss i kampen!

Vi ser även en oroväckande utveckling där klimat- och miljöaktivister såväl som solidaritetsyttringar för Palestina möts med allt hårdare tongångar och

konsekvenser, och där makthavare gärna utmålar aktivister som säkerhetshot. Det demokratiska utrymmet krymper på ett mycket illavarslande sätt.

Först skulle ju Nato rädda oss i det ”förändrade säkerhetsläget” som den politiska eliten tillsammans med Försvarsmakten ständigt pratade om. Men plötsligt så räckte ändå inte detta, utan vi behövde ett extra DCA-avtal med USA – den nation som startat eller är inblandat i flest krig i hela världen och som anser sig har rätten att ha cirka 1 000 egna militärbaser i andra länder runt om i världen! Vi minns också 1961 då USA felaktigt trodde att forna Sovjetunionen skulle inrätta EN militärbas på Kuba och höll på att starta ett världskrig för detta. Men i Sverige låtsas den politiska majoriteten inte om sådana här fakta!

I all hemlighet för svenska folket reste försvarsminister Pål Jonson (M) till USA i december 2023 för och undertecknade det så kallade DCA-avtalet (Defence Cooperation Agreement), vilket nu ger USA och deras militär näst intill obegränsade rättigheter i Sverige och över svenskt territorium. Vi blev totalt överkörda med andra ord.

Trots att betydande delar av Sveriges suveränitet nu hotas, så har detta avtal kunnat runda den svenska grundlagen och snabbt klubbas igenom efter en kort remissrunda framför allt till kommuner nära de kommande baserna. De flesta kommuner svarade snällt och lydigt att de inte har något att erinra – helt utan medborgarnas vetskap och utan att ens alla i beslutade organ representerade partier på respektive ort fått delta i beslutet! De kritiska remissvaren bland annat från oss i
Folkomröstningskampanjen gömdes mer eller mindre undan och lämnades utan kommentarer. Den 18 juni röstade 6 partier i Riksdagen i princip utan någon debatt ja till det svenska DCA-avtalet! Och avtalet hade ju undertecknats redan ett halvt år INNAN ens Riksdagen fick det på sitt bord. Så allt var ju redan bestämt!

Vad innebär DCA-avtalet konkret?

Det svenska DCA-avtalet innebär bland annat att USA får tillgång till minst 17 baser, flest i Norden, och kan lagra olika vapen och även kärnvapen här. Sverige har till och med skrivit bort rätten att kontrollera vad USA har för vapen på sina baser eller i sina bombplan och på sina krigsfartyg! USA:s trupper kan ta sig var

de vill i Sverige. Amerikanska lagar gäller för alla amerikaner, så inga brott kan hanteras av eller utdömas enligt svensk lag. De kan köra berusade, vandalisera och våldta. De kan förgifta dricksvattnet med PFAS – de cancerframkallande så kallade evighetskemikalierna utan att ens berätta för någon. De kan använda baser här för att starta eller blanda sig i olika krig i världen. De kan fortsätta sabotera gasledningar som Nordstream. Sverige har ju till skillnad från er i Danmark och Norge inte skrivit in några som helst restriktioner mot kärnvapen, och Finland ni har er lag mot kärnvapen.

Det finns hopp om vi lyckas skapa en stark folklig opinion

Under den korta tiden mellan offentliggörandet av DCA-avtalet och riksdagsbeslutet i juni kämpade vi i vår Folkomröstningskampanj – hela våren 2024 och samlade in drygt 40 000 underskrifter för en Folkomröstning – men som den politiska makteliten i vårt land helt struntade i. Varken talmannen eller Regeringen hade något intresse varken att ta emot våra namnunderskrifter eller av att svara på våra kontaktförsök.

TACK KÄRA KAMRATER FÖR ALLT FANTASTISKT JOBB!

- Efter Riksdagens ja till DCA kämpar vi nu för att detta avtal ska rivas! Vi fortsätter samla namn för detta krav – nästan 25 000 nu.
- Vi arbetar särskilt för att skapa aktivistgrupper runt alla 17 baserna.

Och vi vet att människor i Tjeckien har förhindrat en amerikansk militärbas, och folk har fått bort baser
i Puerto Rico och Filippinerna. Och Ecuadors president sa till USA att de kunde behålla sin bas i där om Ecuador kunde få inrätta en bas i USA. Det fick han inte!

Så det finns hopp! Men då måste vi lyckas skapa en stark folklig opinion!

Tillsammans blir vi starka – därför hoppas vi i Sverige kunna utveckla vårt samarbete med alla grupper och rörelser som i grund och botten kämpar för samma eller liknande saker.

Vad kan, ska och måste vi försöka göra?

- Fortsätta kämpa för fred och för ett klimat som bidrar till vår planets överlevnad och visa hur redan krigsförberedelser förstör miljön

• Bekämpa krigshets och ökad upprustning – satsa på nedrustning och fredsavtal och militär alliansfrihet
• Arbeta för att riva DCA-avtalen och lämna Nato, göra Sverige och tillsammans er få hela Norden kärnvapenfritt
• Försöka både informera och mobilisera folken i våra länder för fred och fredsskapande insatser
• Organisera lokala manifestationer, demonstrationer, protester särskilt nära alla baser
• Fortsätta skriva insändare och debattartiklar- och offentligt påtala om media sviker i sin rapportering
• Kräva att miljölagen och miljöbalken ska bli skarpare och alltid prövas i förväg
• Visa på hur den militära upprustningen stjäl pengar från folkets dagliga behov och ökar många andra bekymmer
• Samarbeta med gemensamma protestdagar över hela Skandinavien och gärna över hela världen. Den 23 februari inbjuder World Beyond War till en sådan dag.
• Få med artister och låtskrivare, konstnärer, videoproducenter som är med och bygger våra rörelser. Vi i Sverige har ju Artister för fred, Tecknaruppropet, Disarms, med flera som redan hjälpt oss mot DCA, men vi behöver samordna alla våra goda insatser för att skapa det största motståndet!

FREDEN MÅSTE KOMMA FÖRST MIN VÄN.
Gör det inte det kommer inget efter den! (ur dikt av Tage Danielsson)

Källa
Manuskript hämtat från folkochfred.wordpress.com (2026-07-07)

Taggar
Fredsrörelsen

URI
https://www.svenskatal.se/tale/lisbeth-henriksson-tal-pa-folk-och-fred